

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 31 octombrie 2024
cauza nr. 205/22

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat în ședință de audieri publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarului: AAAA, reprezentat de avocatul BBBB,
reclamatului: Instituția Publică „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”
reprezentat de avocata CCCC și
au deliberat în ședință închisă cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare directă la calcularea și încasarea cheltuielilor pentru instruire pe criteriul modalității de finanțare a studiilor.

II. Admisibilitatea obiectului

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 alin. (2) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și nu ridică excepțiile de restituire prevăzute în art. 14 alin. (1) sau inadmisibilitate prevăzute în art. 14¹ alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

- 3.1 Petiționarul susține că în data de 05.08.2017 a încheiat cu Instituția Publică „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” (IP CEEE) Contract-tip privind realizarea studiilor în „Centrul de Excelență în Energetică și Electronica”, la specialitatea „Automatizarea Proceselor Tehnologice”, studii de zi, cu finanțare și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii. Ulterior, prin Ordinul Directorului I.P. CEEE nr. 01-22/392-E din 27.10.2022, în baza cererii depuse de petiționar, a fost dispusă exmatricularea acestuia, astfel că petiționarul nu a finalizat procesul de instruire și nu a fost plasat în câmpul muncii în calitate de tânăr specialist.

- 3.2 Prin cererea de chemare în judecată din 16.06.2022, reclamatul a solicitat încasarea în mod solidar, din contul petiționarului și reprezentantului legal al acestuia, DDDD a sumei de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei. Solicitarea a fost motivată conform contractului semnat de părți care prevedea restituirea la bugetul de stat, în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, a cheltuielilor pentru instruirea sa în modul și în volumul calculat de instituția de învățământ.
- 3.3 Petiționarul nu este de acord să achite suma indicată de reclamat, pe motiv că nu este clară modalitatea de calculare a cuantumului anual de întreținere a unui elev/student care își desfășoară studiile din contul bugetar, or, instruirea, cazarea, profesorii care au predat lecțiile, au fost aceleași pentru ambele categorii de elevi/studenți, și a studenților care își fac studiile din contul bugetar și a studenților care își fac studiile din cont propriu. Petiționarul remarcă faptul că studenții care își desfășoară studiile în baza contractului contra cost, achită anual suma de 7000 lei, și în 4 ani aceasta ar fi egală cu 28 000 lei, sumă cu mult mai mică decât cea solicitată de către reclamat de la petiționar (44 120 mii lei).
- 3.4 Subsecvent, petiționarul a anexat la plângerea depusă calculul detaliat gestionat de către reclamat, în care este stipulată metodologia de calcul a costului finanțării *per elev* care include: 1) cheltuielile de personal; 2) cheltuielile pentru achiziționarea de bunuri și servicii; 3) stocurile de materiale circulante; 4) procurarea mărfurilor. Astfel, pentru anul 2017 suma totală constituie 10 728 lei, pentru anul 2018 – 14 340 lei, pentru anul 2019 – 19 209 lei, și pentru anul 2020 – 19 200 lei.
- 3.5 De asemenea, la solicitarea de concretizare a Consiliului, petiționarul a susținut că a beneficiat de cazare în cămin și bursă în mărime de aproximativ 320-500 lei doar în anul I de studii, însă a menționat că instituția de învățământ, la returnarea taxelor pentru studii nu a făcut referire la cheltuielile pentru cazare sau cele cu privire la bursă.
- 3.6 În acest sens, petiționarul afirmă că în privința lui și a tuturor studenților care au semnat contract de desfășurare a studiilor din contul bugetar, sunt în continuu săvârșite acte de discriminare, în raport cu elevii/studenții instruiți contra cost, sub aspectul stabilirii unor taxe diferențiate de instruire, or, la momentul actual, petiționarul este obligat să achite o sumă, pretinsă, a fi mult mai mare în raport cu studenții care și-au făcut studiile din cont propriu, și nu au absolvit instituția de învățământ.

Susținerile reclamatului

- 3.7 Reclamatul susține că potrivit ordinului Directorului CEEE nr. 01-20/107-E din 05.08.2017, petiționarul a fost înmatriculat la studii cu finanțare de la bugetul de stat, la specialitatea „Automatizarea Proceselor Tehnologice” (71420), grupa AT-0117. Astfel, părțile au încheiat Contractul - tip, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 923/2001 privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar pe locuri cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii, precum și Contractul de studii privind planul de învățământ anual de formare profesională, pe care elevul AAAA l-a urmat conform Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar-nonterțiar în baza Sistemului de Credite de Studiu Transferabile.
- 3.8 În corespundere cu obligațiile contractuale prevăzute la pct. 3.3 lit. c) din Contractul-tip încheiat, elevul se obligă să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării, cheltuielile pentru instruirea în volumul calculat de instituția de învățământ. Ulterior, conform ordinului Directorului I.P. CEEE, nr. 01-22/392-E din 27.10.2020, în baza cererii depuse de petiționar, a fost dispusă exmatricularea ultimului.
- 3.9 Reclamatul menționează că atât petiționarul, cât și mama acestuia, au semnat Contractul-tip prin care au fost informați despre obligațiile sale, inclusiv și despre obligația să restituie

cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățământ în cazul exmatriculării.

- 3.10 Potrivit pct. 5 din Regulamentul privind finanțarea în bază de cost *per elev* a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1077/2016, stabilește metodologia de finanțare în bază de cost *per elev* a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic și modul de aplicare a acesteia în procesul bugetar, iar finanțarea instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic se realizează în condițiile prevăzute de Regulamentul sus menționat. Astfel, volumul alocațiilor de la bugetul de stat corespunzător comenzii de stat pentru formarea profesională se stabilește anual pentru instituția de învățământ, în baza limitelor de cheltuieli calculate conform formulei indicate la pct. 8 din Regulamentul menționat.
- 3.11 Reclamatul susține că, instituția de învățământ a încercat să soluționeze litigiul pe cale extrajudiciară, expediindu-i somația nr. 01-33G/814 din 26.11.2021 referitor la restituirea benevolă și imediată a cheltuielilor suportate de către reclamat pentru dezvoltarea profesională în sumă de 44 120 lei, însă petiționarul și-a exprimat dezacordul cu solicitările menționate. Astfel, reclamatul l-a acționat în instanța de judecată pe petiționar și, respectiv, pe rolul Judecătorei Orhei, sediul Telenești, la faza de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare, se află cauza civilă nr. EEEE privind obiectul menționat supra.
- 3.12 Reclamantul menționează că, finanțarea cheltuielilor de instruire în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar a petiționarului a fost efectuată în conformitate cu Planul (Comanda de Stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare din bugetul statului, aprobate prin hotărâri de Guvern. Conform prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea învățământului nr. 547/1995 și art. 139 lit. g) din Codul Educației nr. 152/2014, Guvernul aprobă planul (comanda de stat) și de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat, pe meserii, specialități și domenii generale de studiu, în instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior. Suma alocațiilor din contul bugetului de stat au fost direcționate către I.P. CEEE, respectiv, este cert faptul că investiția care a făcut-o statul în studiile profesionale tehnice ale petiționarului urma să-i profite statului prin angajarea în câmpul muncii pentru o perioadă de 3 ani conform specializării, la ce ultimul s-a obligat accesând studii cu finanțare bugetară, astfel statul și-a asumat obligația prin defalcarea sumelor necesare către instituția de învățământ, iar petiționarul și-a asumat obligația de a fi încadrat în câmpul muncii conform specialității.
- 3.13 Așadar, pentru fiecare an financiar, I.P. CEEE primește și execută alocații bugetare în vederea prestării serviciilor educaționale pentru realizarea comenzii de stat de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat. Prin urmare, I.P. CEEE nu poate explica din ce cauză elevii care își fac studiile din contul bugetului de stat sunt obligați să restituie sumă mai mare în comparație cu elevii care sunt înmatriculați în bază de taxă de studii, deoarece aceste costuri sunt stabilite nu de către IP CEEE, dar prin Hotărâre de Guvern și de către Ministerul Educației și Cercetării. De asemenea, reclamatul notează că conform Hotărârii Guvernului nr. 923/2001, elevii/studentii ai instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat, înmatriculați cu finanțare din bugetul de stat vor fi repartizați la lucru după specialitate în conformitate cu ofertele ministerelor, altor autorități administrative centrale și autorităților administrației publice, fiind obligați să lucreze trei ani în unitățile și structurile în care au fost repartizați, spre deosebire de elevii/absolvenții care au fost înmatriculați în bază de taxă de studii, aceștia neavând astfel de obligație.

Totodată, reclamatul susține că informațiile prezentate de petiționar au un caracter declarativ și sunt îndreptate spre a compromite imaginea Centrului și a întregului sistem de învățământ, de asemenea nu permit instituirea unei prezumții de discriminare sub formă de discriminare directă, or lipsește criteriul protejat și nu este clar care este dreptul încălcat.

IV. Drept relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova, art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială.
- 4.2 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art. 2 discriminare** – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **discriminare directă** – tratare a unei persoane în baza oricărui dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 12 alin. (1) lit. i)** Consiliul examinează plângerile privind discriminarea; **art. 15 alin. (1)** Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta; **alin. (4)** În urma examinării plângerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului poate include prescripții și/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor.
- 4.3 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare.
- 4.4 **Codul educației nr. 152/2014, art. 5 lit. d)** Educația are ca misiune promovarea dialogului intercultural, a spiritului de toleranță, a nediscriminării și incluziunii sociale; **art. 7 lit. a)** principiul echității fiind unul dintre principiile fundamentale pe care se întemeiază educația - constând în accesul la învățare realizat fără discriminare; **art. 9 alin. (1)**, Cetățenii Republicii Moldova au drepturi egale de acces la educație și formare profesională inițială și continuă prin sistemul național de învățământ, în condițiile legii; **alin. (4)** Învățământul profesional tehnic și învățământul superior se finanțează de la bugetul de stat în limita planului de admitere aprobat anual de Guvern; **art. 145 alin. (1)** Finanțarea bugetară a învățământului se face prin patru modalități: **lit. a)** finanțare-standard: cost standard per copil/elev/student și coeficient de ajustare; **alin. (3)** Costul-standard per elev sau student constituie baza pentru calcularea taxelor de studii.
- 4.5 **Hotărârea nr. 923/2001 cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat (în redacția de până la 21.06.2024), pct. 1** Se stabilește că, începând cu anul de studii 2001-2002, instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat vor încheia cu studenții și elevii, înmatriculați la anul 1 de studii superioare de licență, de master, profesional tehnice pe locuri

cu finanțare de la buget contracte privind instruirea și plasarea lor în câmpul muncii după absolvire în funcție de necesitățile statului; **pct. 2** Se aprobă, conform anexei, Contractul-tip privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar pe locuri cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii; **pct. 3** Se stabilește că sus-numiții absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat vor fi repartizați la lucru după specialități în conformitate cu ofertele ministerelor, altor autorități administrative centrale și autorităților administrației publice locale, fiind obligați să lucreze trei ani în unitățile și structurile în care au fost repartizați, dacă normele speciale nu prevăd altfel; **pct. 4** În cazul în care tânărul specialist refuză să se prezinte la locul de lucru conform repartizării sau își suspendă activitatea înainte de expirarea termenului de trei ani stabilit, el este obligat să restituie în bugetul de stat cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția respectivă de învățământ, în baza Metodologiei de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire, aprobată de Guvern, dacă normele speciale nu prevăd altfel; **pct. 4²** Restituirea în bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire nu se răsfrânge asupra elevilor/studentilor în caz de: **subpct. 1)** continuare, în același an academic, a studiilor la următorul nivel de învățământ în domeniul Educație; **subpct. 2)** stabilire a gradului de dizabilitate accentuată și severă; **subpct. 3)** încorporare în serviciul militar; **subpct. 4)** decesul unuia dintre părinți. **Anexă: Contractul-tip privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar pe locuri cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii la comp. III Obligațiunile și drepturile părților contractante, lit. e)** să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățământ respectivă.

- 4.6 **Regulamentul privind finanțarea în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1077/2016, pct. 3** Metodologia de finanțare se aplică următoarelor instituții publice de învățământ profesional tehnic: școli profesionale, colegii și centre de excelență; **pct. 5** Metodologia include: **lit. a)** cheltuielile de personal; **lit. b)** cheltuielile pentru bunuri și servicii; **lit. c)** stocurile de materiale circulante; **lit. d)** mărfurile; nu include: **lit. a)** cheltuielile aferente întreținerii căminelor, inclusiv a cheltuielilor de personal; **lit. b)** prestațiile sociale; **lit. c)** alte cheltuieli (burselor); **lit. d)** produsele alimentare, etc.; **pct. 7** Bugetul instituțiilor de învățământ profesional tehnic se determină în baza limitelor de cheltuieli stabilite de autoritatea bugetară pentru programele respective; **pct. 8** Determinarea bugetelor instituțiilor de învățământ profesional tehnic se calculează prin aplicarea următoarei formule: $\text{Buget instituție} = A \times B \times C \times D \times E \times F + G$, unde A – numărul de elevi înmatriculați în baza planului de înmatriculare la o specialitate sau meserie în cadrul instituției și numărul de elevi promovați în următorul an de studii la specialitatea sau meseria respectivă; B – costul mediu de instruire. Se determină conform anexei nr.2; C – coeficientul de program, conform anexelor nr.2, nr.3 și nr.4; D – rata de retenție; E – coeficientul fondului de competitivitate; F – coeficientul de premiu; G – cheltuieli, asupra cărora metodologia nu se extinde; **pct. 9** Bugetul planificat se calculează și se comunică instituției la elaborarea proiectului de buget anual, dar se revizuieste la repartizare în conformitate cu numărul real de elevi în instituție; **pct. 10** Instituțiile de învățământ profesional tehnic vor transmite date, în formatul stabilit de Ministerul Educației, în adresa autorităților bugetare cărora se subordonează. Ulterior, autoritățile bugetare vor transmite datele verificate în adresa Ministerului Educației. Ministerul Educației, după totalizarea datelor pentru toate instituțiile de învățământ profesional tehnic, va stabili costul mediu de instruire pentru anul respectiv. Costul mediu de instruire se va aproba prin Ordin comun al autorităților bugetare ce au în subordine instituții de învățământ profesional tehnic

și se va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; **Criteriile de calcul a costului programelor de formare profesională tehnică, pct. 1** Costul mediu de instruire derivă din costurile aferente procesului de instruire și finanțarea existentă pentru domeniul de învățământ profesional tehnic. Metoda determinării costului mediu de instruire are la bază principiul de calculare a costului bazat pe activitate; **pct. 2** Costul mediu de instruire se determină anual pentru fiecare nivel de instruire prin aplicarea coeficienților de programe în vigoare și limita resurselor bugetare disponibile; **pct. 9** Costul mediu de instruire se stabilește anual prin calcularea bugetului total pentru nivelurile de învățământ profesional tehnic secundar și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aplicând coeficienții de programe în vigoare până la limita de cheltuieli aprobată de Ministerul Finanțelor.

V. În concluzie, Consiliul a constatat următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptelor de discriminare directă la calcularea și încasarea cheltuielilor pentru instruire pe criteriul modalității de finanțare a studiilor.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții contra Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții contra Franței par. 91-92, cauza Timishev contra Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Pentru a institui prezumția discriminării directe, faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
 - a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege
 - b) aplicat în comparație cu alte persoane (un grup de persoane)
 - c) cu care petiționarul/a se află în situație comparabilă
 - d) în baza unui criteriu protejat.
- 5.4 Analizând alegațiile petiționarului, Consiliul stabilește că prezumția discriminării directe a fost instituită. Consiliul reține drept tratament mai puțin favorabil stabilirea unor taxe diferențiate de instruire pentru studenții care au semnat contract de desfășurare a studiilor din contul bugetar în raport cu studenții care și-au făcut studiile din surse proprii și nu au absolvit instituția de învățământ. Consiliul a luat act de faptul că acțiunile menționate sunt generate de modalitatea diferențiată de finanțare a studiilor în instituția de învățământ reclamată.
- 5.5 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. În situația respectivă, Consiliul urmează să aprecieze existența unei justificări obiective și rezonabile a tratamentului diferențiat instituit și legătura de cauzalitate dintre acesta și criteriu invocat.
- 5.6 Reclamatul susține că părțile au încheiat Contractul - tip aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 923/2001 privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar pe locuri cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii, precum și Contractul de studii privind planul de învățământ anual de formare profesională, pe care petiționarul l-a urmat conform Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar-nonterțiar în baza Sistemului de Credite de Studiu Transferabile. Suma pe care petiționarul este obligat să o achite reclamatului a fost calculată conform formulei prezentate de către stat, luând în considerare facilitățile de care au

beneficiat studenții care își fac studiile din contul bugetului de stat. Reclamatul susține că petiționarul și reprezentanții acestuia cunoșteau despre urmările în cazul exmatriculării din instituție, semnând în acest sens contractele menționate supra. Astfel, reclamatul menționează că circumstanțele descrise de petiționar nu își găsesc veridicitatea, iar plângerea depusă de acesta este nefondată.

- 5.7 Analizând în contradictoriu susținerile părților, precum și materialele dosarului, Consiliului a constatat că între petiționar și instituția reclamată a fost încheiat Contractul-tip privind realizarea studiilor cu finanțarea și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii, precum și Contractul de studii privind planul de învățământ anual de formare profesională pe care petiționarul l-a urmat conform Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza sistemului de Studii Transferabile.
- 5.8 Ulterior, conform Ordinului nr. 01-22/392-E din 27.10.2020, emis de Directorul instituției de învățământ reclamate, în baza cererii depuse de petiționar, a fost dispusă exmatricularea ultimului. Drept urmare, petiționarul nu a finalizat studiile, fiind obligat să restituie reclamatului suma de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei, în urma calculului efectuat în baza formulei prezentate în Regulamentul privind finanțarea în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1077/2016.
- 5.9 Consiliul a stabilit faptul că elevii specialității „Automatizarea Proceselor Tehnologice” a Instituției Publice „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” care și-au făcut studiile pe bază de contract și au fost exmatriculați, nu sunt obligați să achite cheltuielile suplimentare pentru instruire suportate și anume diferența dintre costul contractului și costurile pentru studii estimate de instituția de învățământ per elev.
- 5.10 În același timp, Consiliul reține că taxa de instruire pentru studenții ce fac studiile pe bază de contract, este mult mai mică decât suma calculată pentru instruirea studenților ce își fac studiile din contul bugetului de stat, deși programul de studii este similar. Astfel, Consiliul ajunge la concluzia că studenții ce își fac studiile din sursele proprii sunt tratați preferențial față de persoanele ce își fac studiile, din contul bugetului de stat, or suma taxelor de studii pentru aceștia acoperă doar a 3-a parte din suma destinată pentru un student (specialitatea Automatizarea Proceselor Tehnologice - 7000 lei taxa pentru studii în perioada 2017 - 2021 și 10 728 lei alocații bugetare pentru anul 2017 (costul per student), pentru anul 2018 – 14 340 lei, pentru anul 2019 – 19 209 lei, și pentru anul 2020 – 19 200 lei.
- 5.11 Examinând Hotărârea Guvernului nr. 923/2001 (în redacția de până la 21.06.2024), Consiliul constată că pct.4 al acesteia prevedea că cheltuielile pentru instruire urmau a fi calculate în baza unei Metodologii de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire, care urma să fie aprobată de Guvern, dar nu în baza Regulamentului privind finanțarea în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1077/2016, astfel precum au fost calculate de către reclamat. Totodată, Consiliul stabilește că Guvernul nu a fost aprobată Metodologia de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire. Mai mult decât atât, Consiliul observă că, odată cu intrarea în vigoare la 21.06.2024 a modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 923/2001, statul a renunțat la obligația de a plasa în câmpul muncii absolvenții instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat. Drept urmare, elevii/studenții din aceste instituții de învățământ nu mai au obligația de a restitui cheltuielile pentru instruire.
- 5.12 Consiliul subliniază că impunerea poverii financiare asupra studenților care își fac studiile pe baza fondurilor bugetare creează o situație de inechitate în comparație cu studenții care își finanțează studiile din surse proprii. Cei din urmă pot renunța la studii în orice moment fără obligații financiare suplimentare, în timp ce studenții finanțați de la bugetul de stat sunt

obligați să restituie sume semnificativ mai mari în cazul exmatriculării, ceea ce îi pune într-o situație dezavantajoasă.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, coroborat cu pct. 61, 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare directă la calcularea și încasarea cheltuielilor pentru instruire pe criteriul modalității de finanțare a studiilor.
2. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membră

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU - membru